

Публично обсъждане на законопроекта за мерките срещу финансиране на тероризма

14 май 2002 г.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Проф. Георги Петканов
Министър на вътрешните работи

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Представям на Вашето внимание проект на Закон за мерките срещу финансирането на тероризма (ЗМФТ).

Управленската програма на правителството определя евроатлантическата интеграция на България като един от основните външнополитически приоритети. В тази връзка приемането на този закон е от съществено значение в процеса на подготовка за присъединяване към Европейския съюз и НАТО.

Проектът е изготвен от междуведомствена работна група в изпълнение на конкретен ангажимент, поет от страната ни по Националния доклад за дейността на Република България за противодействие на тероризма в изпълнение на Резолюция No 1373 (2001) на Съвета за сигурност на ООН от 28 септември 2001 г., одобрен с решение на Министерския съвет от 20 декември 2001 г. **Същевременно, приемането на такъв закон е израз на последователната политика на Република България за активно участие в усилията на световната общност, насочени към борбата с престъпността.**

В своята декларация от 12 септември 2001 г. по повод терористичните актове в САЩ от 11 септември 2001 г., Народното събрание апелира към обединяване на усилията на международната общност за решителна борба с всички форми на тероризъм и изразява своята готовност да подкрепи действията на българското правителство в тази насока.

На 12 декември 2001 г., Министерският съвет прие Постановление No 277 за изпълнение от Република България на Резолюция 1373 (2001) на Съвета за сигурност на ООН, а на 20 декември 2001 г. одобри посочения по-горе Национален доклад.

Предвид изложеното, изготвянето и приемането на Закон за мерките срещу финансирането на тероризма е логично продължение на последователните усилия, предприемани от Република България за ефективни действия, насочени към предотвратяването и пресичането на всякакви форми на терористична дейност.

При изработването на законопроекта са отразени мерките, предвидени в Резолюция No 1373 (2001) на Съвета за сигурност на ООН, както и следните актове на Съвета на Европейския съюз:

Обща позиция на Съвета на Европейския съюз от 27.12.2001 г. за борбата срещу тероризма;

Обща позиция на Съвета на Европейския съюз от 27.12.2001 г. за приложението на специфични мерки за борба с тероризма;

Регламент на Съвета на Европейския съюз No 2580 от 27.12.2001 г. за специфичните ограничителни мерки, насочени срещу определени лица и структури с оглед борбата срещу тероризма.

Използвани са и националните закони на ФРГ, Великобритания, САЩ, Испания и др. страни, както и специалните препоръки срещу финансирането на тероризма на Организацията за противодействие на изпирането на пари (Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF), приети през м. октомври 2001 г.

Предмет на предлагания законопроект е определяне на мерките срещу финансирането на тероризма, както и организацията и контролът по тяхното прилагане.

Целта на закона е предотвратяване и разкриване на действия на физически и юридически лица, насочени към финансиране на тероризма.

Законът възлага **на министъра на вътрешните работи и на министъра на финансите** да създадат необходимата организация за постигане на неговите цели.

Мерките по законопроекта са блокиране на парични средства, финансови активи и имущество, и забрана за предоставяне на парични средства, финансови активи или друго имущество, както и на финансови услуги на физически и юридически лица, включени в специален списък.

За целите на този закон, **"блокиране"** на парични средства, финансови активи и имущество означава преустановяване на всякакви правни или фактически действия на разпореждане, управление, ползване или владение, включително всякакви правни или фактически действия, които водят или биха могли да доведат до каквато и да било промяна в количеството, местонахождението, собствеността, характера, качеството и предназначението на съответната вещ или право.

Информацията, необходима за осъществяване целите на този закон, се събира, обработва, систематизира, съхранява, анализира, използва и предоставя от Министерството на вътрешните работи.

Министерският съвет, по предложение на министъра на вътрешните работи и/или на главния прокурор приема, допълва и изменя **списък** на физическите и юридическите лица, спрямо които се прилагат мерките по този закон. В списъка се включват лицата, посочени от Съвета за сигурност на Организацията на Обединените нации като свързани с тероризъм или спрямо които са наложени санкции с резолюция на Съвета за сигурност на ООН, лица, които са осъдени с влязла в сила присъда за престъплението тероризъм по смисъла на Наказателния кодекс, както и лица срещу които е образувано наказателно производство за това престъпление.

Министърът на финансите дава разрешение за извършване на плащане или други разпоредителни действия със замразените парични средства, други финансови активи и имущество, когато това е необходимо за определени нужди, посочени в този закон.

Забранява се предоставянето на парични средства, финансови активи или друго имущество, както и предоставянето на финансови услуги на физически и юридически лица, посочени в списъка.

Съгласно законопроекта се създава **задължение за всички физически и юридически лица**, в случаите, когато възникне съмнение, че дадени операции или сделки са насочени към финансиране на терористичен акт, незабавно да уведомят министъра на вътрешните работи. Това разкриване на информация не може да бъде ограничено по съображения за служебна, банкова или търговска тайна и не поражда отговорност за нарушаване на

други закони.

Когато при изпълнение на законоустановените функции на Агенция "Бюро за финансово разузнаване" възникне съмнение, че дадени операции или сделки са насочени към финансиране на терористичен акт, директорът на Агенцията незабавно уведомява министъра на вътрешните работи.

При неотложни случаи, свързани със съмнение, че дадени операции или сделки са насочени към финансиране на терористичен акт или че се подготвя терористичен акт, **министърът на вътрешните работи** да може да издаде писмена заповед за спиране за срок до три работни дни на определена операция или сделка. За издаването на такава заповед, министърът на вътрешните работи незабавно уведомява прокуратурата и ѝ предоставя цялата необходима информация.

В неотложни случаи, когато това е единствената възможност за замразяване на паричните средства, финансовите активи или имуществото на лице, за което има данни, че се приготвя да извърши терористичен акт, **министърът на вътрешните работи** може с писмена заповед да разпорежи блокиране за срок до тридесет работни дни, като незабавно уведомява прокуратурата.

Мерките, предвидени от този закон се преустановяват по съответния ред в деня, следващ публикуването в "Държавен вестник" на изменението, с което дадено лице е заличено от списъка.

Законопроектът съдържа административно-наказателни разпоредби, както и дефиниции на основните понятия, които са използвани в него.

Изпълнението на закона се възлага на министъра на финансите и на министъра на вътрешните работи, а Министерският съвет приема правилник за прилагането му.

Акцентът в законопроекта е поставен върху максимално пресичане на възможностите за достъп до финансови източници на лица, които подготвят или извършват терористична дейност.

Със законопроекта се създава **механизъм за незабавно действие от страна на компетентните държавни органи за предотвратяване на финансиране на терористична дейност.**

Същевременно проектът на закон цели изграждане на **широка превантивна рамка от мерки**, както и система за гъвкаво реагиране в предвидените случаи. В тази насока законопроектът, наред с централизираното събиране на съответната информация от МВР, въвежда и задължение за министъра на вътрешните работи и министъра на финансите да създадат необходимата организация за постигане целите на закона.

Следва да се подчертае, че наред с предвидените възможности за прилагане на максимално бързи и ефикасни мерки за противодействие финансирането на тероризма в съответствие с основните международно-правни инструменти, **законопроектът гарантира защита на правата и законните интереси на засегнатите лица чрез възможностите за обжалване на актовете на компетентните органи и упражняването на съдебен контрол по надлежния ред.**

Проектът на закон беше съгласуван с всички министри, както и с дирекция "Правна" и дирекция "Европейска интеграция и отношения с международните финансови институции" на Министерския съвет. Получените бележки и предложения ще бъдат отчетени при окончателната редакция на законопроекта.

Законопроектът беше предоставен за мнение на експерти от Европейската комисия и представители на администрацията на САЩ. В резултат на това, бяха получени конструктивни препоръки, целящи

усъвършенстване на законопроекта, много от които ще бъдат отчетени при окончателната редакция на текста. В тази връзка трябва да се посочи предложението да бъде обсъдена възможността за създаването на ефективен механизъм за докладване на съмнителни за финансиране на тероризъм операции и сделки, който да се инкорпорира в действащия механизъм по Закона за мерките срещу изпирането на пари, в съответствие с международните стандарти в тази област. Същевременно се препоръчва създаването на регламент за осъществяване на международно сътрудничество, който да дава възможност за информационен обмен и съдействие във връзка с противодействието на тероризма, включително съдействие при разследване на терористични актове. Това е в съответствие и с **Международната конвенция за борба срещу финансирането на тероризма**, която е ратифицирана от Република България. Наред с това се предлага увеличаване на срока, за който в изключителни случаи министърът на вътрешните работи може да издава заповед за блокиране на имущество, както и допълване на мерките по закона със забрана за извършване на някои търговски сделки с лица, включени в списъка, приет от Министерския съвет и др.

В международноправен аспект следва още веднъж да се подчертае ключовото значение, което световната и в частност европейската общност отдават на борбата с тероризма. Като илюстрация в тази насока следва да се посочи заявеното по време на извънредната среща на Европейския Съвет на 21 септември 2001 г., че тероризмът е реално предизвикателство към света и към Европа, и че борбата срещу тероризма е приоритетна цел на Европейския съюз.

В тази връзка приемането на Закон за мерките срещу финансирането на тероризма е важна стъпка в процеса на хармонизиране на българското законодателство с правото на **Европейския съюз** и ще допринесе за успешното провеждане и приключване на преговорите за присъединяване по Глава No 24 "Сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи", както и за реализирането на непосредствената външнополитическа цел за 2002 г. за получаване на покана за членство в **НАТО** по време на срещата на високо равнище в Прага.